

6 iulie 2016

Dj8 nr. 315

Aviz

la proiectul de lege cu privire la modificarea
și completarea unor acte legislative
(nr.292 din 27.06.2016)

Examinînd proiectul de lege menționat, în mod prioritar, prin prisma prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului și Legii nr. 780/2001 privind actele legislative, Direcția generală juridică expune următoarele:

I. Observații cu caracter general

1. Proiectul de lege a fost înaintat de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art. 66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

4. Potrivit notei informative la proiect, proiectul de act legislativ este elaborat întru implementarea prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități din 13 decembrie 2006, Recomandarea nr. R(99) 41 a Comitetului Miniștrilor Statelor Membre privind Principiile privitoare la protecția juridică a adulților incapabili (23 februarie 1999), precum și Recomandarea nr. CM/Rec(2009)11 a Comitetului de Miniștri ai Statelor Membre privind principiile privitoare la procurile continue și directivele avansate pentru caz de incapacitate (9 decembrie 2009).

II. Privitor la respectarea normelor tehnicii legislative, invocăm următoarele obiecții și propuneri:

1) La Art. II:

1. pct. 2, art. 14¹, lit. e), întrucît din titlul articolului rezultă, că raportul de constatare psihiatrico-legală este întocmit în scop de ocrotire a persoanei în

privința căreia s-a instituit măsura de ocrotire, considerăm inutilă prevederea cuprinsă la lit. e). Totodată, în cazul în care se va decide păstrarea normei respective, propunem ca norma dată să constituie un alineat distinct, pe motiv că norma acestui alineat constituie o ipoteză juridică distinctă. În același timp, considerăm necesar indicarea articolelor din Codul civil la care se fac trimitere. Obiecția este valabilă și pentru alin. (5), precum și art. 14²;

2. pct. 3, art. 27 alin. (4³), textul cuprins la propoziția a doua este similar textului de la art. 48¹ alin. (7) din modificările propuse la Codul civil. În temeiul art. 18 alin. (3) din Legea nr. 780/2001, sugerăm revederea prevederii date în sensul determinării locului reglementării materiei respective;

3. pct.8, art. 43 alin. (2) lit. b), în partea ce privește utilizarea sintagmei „persoanei însărcinate cu ocrotirea”, avînd în vedere, că textul de la lit. b) nu concretizează care pot fi aceste persoane, propunem redarea termenului după cum este prevăzut la 48² alin. (3) din Codul civil propus în completare prin actualul proiect de lege (Art. VI din proiect). Astfel, sintagma respectivă va fi completată cu o paranteză care va include „(asistentul, mandatarul împuternicit prin mandat de ocrotire în viitor, ocrotitorul provizoriu, curatorul, tutorele, membrii consiliului de familie);

2) La Art. IV:

- pe tot textul proiectului, obiectăm asupra necesității uniformizării și invocării termenului „măsură de ocrotire judiciară”, fiindcă, spre exemplu, art. 36 alin. (2) lit. a) specifică, că pot fi măsuri de ocrotire judiciară - ocrotire provizorie, curatelă sau tutelă, iar art. 49 alin.(1) prevede doar că persoana beneficiază de o măsură de ocrotire judiciară. De aceea, pentru a nu se repeta, care sunt „măsurile de ocrotire judiciară”, propunem ca la primul caz de invocare a sintagmei „măsuri de ocrotire judiciară” să fie specificate cele 3 măsuri de ocrotire judiciară, iar ulterior, se va menționa doar măsura de ocrotire judiciară concretă, fie ocrotire provizorie, fie curatela sau tutela;

3) La Art. VI:

1. pct. 1 și pct. 4 necesită a fi supuse redactării;

2. pct. 10, art. 37, atenționăm, că cuvîntul „persoana” este utilizată și în titlul articolului, pentru care motiv, după sintagma „articolul 37” se va introduce cuvintele „în titlu și textul”;

3. Avînd în vedere că pe tot textul modificărilor la Codul civil se propune substituirea cuvîntului „persoana” cu cuvîntul „minorul”, urmează a fi efectuate substituirile respective și la art. 38 alin. (2), alin. (4) lit. g); art. 40 alin. (1) lit. a), b) și c) din Cod;

4. pct. 11, art. 38 alin. (4) lit. i), menționăm, că din textul art. 48¹ din Codul civil propus în completare rezultă că există 3 măsuri de ocrotire judiciară – ocrotire provizorie, tutela sau curatela. Pentru a nu se crea impresia că există și alte măsuri de ocrotire judiciară în afara celor prevăzute la art. 48¹ din Codul civil, propunem substituirea cuvintelor „ altă măsură de ocrotire judiciară” cu cuvintele „ ocrotire provizorie”;

5. pct. 13. **Atenționăm, că la pct. 13 se propun amendamente la art. 40, precum și la art. 41;**

- art. 40, în partea ce ține de completarea titlului articolului cu cuvintele „asupra minorului”, considerăm inutilă efectuarea acestei completări, din considerentul că art. 38 propus în completare deja prevede instituirea tutorelui și curatorului asupra minorului;

- art. 41, pentru un spor de precizie normativă, propunem expunerea titlului articolului în următoarea redacție: „Administrarea patrimoniului minorului pus sub tutelă”;

6. pct. 17, art. 46, obiectăm asupra utilizării sintagmei „revocarea din funcție a tutorilor și curatorilor”. Art. 143 alin. (4) lit. i) din Codul familiei operează cu termenii „*exercitarea unei tutele*” și „*îndepărtarea de la ea*”. În plus, conform Structurii Clasificatorilor ocupațiilor din Republica Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 461 din 02.07.2013, nu există funcția de „tutore”, „curator” în sensul reglementat. Respectiv, termenul „revocarea din funcție” nu poate fi atribuit persoanelor care exercită o tutelă sau curatelă. De aceea, întru respectarea cerințelor art. 19 lit. e) din Legea nr. 780/2001, propunem revederea termenului respectiv prin înlocuirea acestuia cu cuvintele „îndepărtarea de la exercitarea tutelei și curatelei”, termen care este utilizat și în Codul civil al României. De altfel, art. 48⁸¹ propus în completare, instituie termenul „încetarea calității de tutore”. Pentru același motiv, obiectăm asupra utilizării pe tot cuprinsul textului modificator la Codul civil a cuvintelor „revocarea tutelei sau curatelei”, „revocarea administratorului” sugerînd a fi înlocuite cu cuvintele „îndepărtarea de la exercitarea tutelei (administratorului)”, iar cuvintele „revocarea măsurii de ocrotire judiciară” – cu cuvintele „ridicarea măsurii de ocrotire judiciară”;

7. pct. 20:

a) art. 48²:

- alin. (3), concretizarea sintagmei „persoanelor însărcinate cu ocrotirea” o considerăm utilă de a fi efectuată la art. 48¹ alin. (6), ulterior pe tot cuprinsul textului Codului civil, nu va fi necesară specificarea calificativelor care se atribuie categoriei respective de persoane;

- alin. (4), pentru a fi în unison cu terminologia utilizată pe tot cuprinsul textului Codului civil, sintagma „persoanelor însărcinate de ocrotire” se va substitui cu sintagma „persoanelor însărcinate cu ocrotirea”:

b) art. 48⁵:

- alin. (2), obiectăm asupra utilizării sintagmei „sau altă calitate”, fiindcă lasă loc de întrebare. De aceea, urmează a fi enumerate concret persoanele desemnate cu ocrotirea;

- alin. (3), prevede că instrucțiunile se întocmesc, se modifică și se revocă în formă scrisă. Din punct de vedere tehnico-legislativ, termenul „revocarea” se atribuie unei funcții, iar cât privește instrucțiunile – acestea se anulează. De altfel, alin. (8) al acestui articol instituie termenul „anulării instrucțiunii”. Obiecția este valabilă și pentru alin. (5) și (6) al acestui articol;

c) art. 48⁶ alin. (1), norma acestui alineat necesită a fi supusă redactării fiindcă nu este clar sensul acestuia, în special prin redarea cuvintelor „dreptul persoanei ocrotite.....sînt păstrate la dispoziția acesteia”;

d) art. 48⁸:

- alin. (1), pentru un spor de redactare, cuvîntul „judiciare” se va substitui cu cuvîntul „judiciară”;

- alin. (3), întru utilizarea terminologiei constante pe tot textul Codului civil, cuvintele „măsura judiciară de ocrotire” se va substitui cu cuvintele „măsura de ocrotire judiciară”. Obiecția este valabilă și pentru art. 48³² alin. (4), pentru ambele situații;

e) art. 48⁹, alin. (3), sugerăm de indicat articolele din legea (Codul civil) la care se face referință. Obiecția este valabilă și pentru art. 48¹⁰ alin. (4), 48¹² alin. (5), art. 48¹³ alin. (3), art. 48¹⁹ alin. (3);

f) art.48¹⁵:

- alin. (1), cuvîntul „mandatul” la primul caz gramatical, se va substitui cu cuvintele „mandatul de ocrotire în viitor”, iar cuvîntul „mandatul” utilizat la al doilea caz gramatical se va substitui cu cuvîntul „mandantul”, fiind astfel, în unison cu terminologia utilizată pe tot textul Codului civil;

- alin. (2) și alin. (3), cuvîntul „mandatul”se va substitui cuvintele „mandatul de ocrotire în viitor”. Obiecția se referă și la art., 48¹⁶ alin. (2) și alin. (4); art. 48¹⁷ alin. (1) ultima propoziție, alin. (3) și alin. (4); art. 48¹⁸, în titlu și alin. (1); art. 48¹⁹, în titlu și în dispoziția alin. (1), la lit. e) și pct. 3) al alin. (1), precum și la alin. (2) și alin. (4); art. 48²⁰, în titlu, precum și la alin. (1) și (2); art. 48²¹ alin. (1)

g) art. 48¹⁹, alin.(1) lit. b), după cuvintele „de ocrotire” se va introduce cuvîntul „judiciară”. Obiecția este valabilă și pentru art. 48⁴⁰ alin. (1);

h) art. 48²⁰, pentru un spor de precizie normativă, sugerăm expunerea titlului articolului în următoarea redacție: „exercitarea mandatului de ocrotire în viitor”;

i) art. 48²³, alin. (1) și (2), cuvântul „mandatul” propunem a fi substituit cu cuvintele „mandatul autentic”;

k) subsecțiunea 6, §1 „Dispoziții generale”, relevăm, că nu există o uniformitate în ce privește invocarea termenilor, fiindcă, spre exemplu, la art. 48³⁹ se utilizează „termenul măsurii curatei sau tutelei”, la art. 48⁴⁰ - „reînnoirea măsurii”, iar la art. 48⁴¹ - „măsura de curatelă sau tutelă”, pentru care motiv propunem substituirea termenilor respectivi cu cuvintele „măsura de ocrotire sub forma curatei sau tutelei”. Propunerea se referă și la paragraful 2 al acestei secțiuni;

l) art. 48⁸⁷, alin. (1), ținând cont de modificările propuse de substituire a „persoanei” cu „minorul”, propunem substituirea cuvintelor „persoana ocrotită” cu cuvintele „minorul ocrotit”. Obiecția este valabilă și pentru alin. (3) al acestui articol; art. 48⁹² alin. (1) lit. c);

m) art. 48⁹¹ alin. (2), sugerăm a se indica din ce moment va curge termenul de 3 luni. Obiecția se referă și la art. 48⁹⁸ alin. (3);

4) La Art. VII:

1. Inițial, atenționăm asupra faptului, că în procedură legislativă se află spre reexaminare (în urma obiecțiilor formulate de Președintele Republicii Moldova) Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative, nr. 87 din 17.05.2015, unde la Art. XXXII sunt prevăzute modificări și la Codul de procedură civilă, prin amendarea art. 58 alin. (2¹), art. 104 alin. (1) lit. e), art. 260 alin. (1) lit. b), art. 267 lit. b), articole care, de asemenea, se propun a fi modificate prin actualul proiect de lege;

2. pct. 2, art. 58 alin. (2), se propune substituirea cuvântului „confirmarea” cu cuvântul „încuviințarea”. Relevăm, că termenul „confirmarea” este folosit și în textul art. 100 alin. (1); art. 105 alin. (1¹); art. 185, art. 265 lit. b); art. 375 alin. (3); art. 435 alin. (4); art. 438 alin. (2³) din Cod, pentru care motiv se vor revedea conținutul acestor articolele. Același lucru se referă și la substituirea cuvântului „incapabil”, termen utilizat și la art. 71 alin. (2) și art. 362 alin. (2) din actualul Cod de procedură civilă;

3. pct.7, art. 81 alin. (2), obiectăm asupra utilizării sintagmei „cu excepțiile stabilite de lege”, urmînd ca norma acestui alineat să prevadă expres articolele din Cod/alte legi la care se face referință. Obiecția este valabilă și pentru art. 306 alin. (4), art. 308¹² alin. (5);

4. pct. 13, art. 279 lit. e), pentru un spor de precizie normativă, sugerăm substituirea cuvintelor „măsură de ocrotire” cu cuvintele „măsură de ocrotire judiciară”. Propunerea se referă și la Cap. XXVIII, secțiunea I (art. 302 în titlu, precum și la alin. (1)-(3); art. 306 alin. (1); art. 308² alin. (2); art. 308⁵; art. 308⁶

alin. (1) și (2); art. 308⁸; art. 308⁹ în titlu, precum și la alin. (1) și (2); art. 308¹⁰; art. 308¹¹; art. 308¹² alin. (1), (3) și (4); art. 308¹³ alin. (2); art. 308¹⁴);

5. pct. 14:

a) art. 302 alin. (1) lit. a), c), d) și e), pentru un spor de precizie normativă, precum și pentru obiecțiile expuse la Art. VI din prezentul aviz, cuvântul „revocare” sugerăm a fi substituit cu cuvântul „ridicare”. Propunerea este valabilă și pentru art. 306 alin. (1);

b) art. 305, s-a produs o greșeală gramaticală, fiind necesar substituirea cuvântului „persoanei” cu cuvântul „persoane”. Pentru același motiv, la art. 307 alin. (1) lit. b) și la alin. (3), cuvântul „judiciare” se va substitui cu cuvântul „judiciară”;

c) art. 308¹, sugerăm completarea alineatului în final cu cuvintele „despre inițierea procedurii”;

d) art. 318¹, se propune substituirea „organului de tutelă și curatelă” cu „autoritatea tutelară”. Atenționăm, că sintagma „organul de tutelă și curatelă” este folosită și în redacția art. 262 lit. d); 294 alin. (2); art. 295, precum și art. 299 alin. (3), din care considerent urmează a fi efectuate modificări și la aceste articole;

5) La Art. XI, art. 16 alin. (2) și alin. (2¹), sintagma „măsura de ocrotire” propunem a fi substituită cu sintagma „măsura de ocrotire judiciară”, iar sintagma „în condițiile legii” – sugerăm a se indica articolele din legea la care se face referință;

6) La Art. XIII, în denumirea art. 66 sugerăm a se revedea cuvintele propuse în completare, fiindcă nu se încadrează în conceptul denumirii articolului;

7) La Art. XIV, art. 23 alin. (1) lit. a), privitor la sintagma propusă în completare, cuvintele „măsuri de ocrotire” propunem a fi substituite cu cuvintele „măsuri de ocrotire judiciară”. Obiecția este valabilă și pentru art. 24 alin. (3) lit. c), alin. (3¹), precum și alin. (5). Totodată, atenționăm că cuvântul „incapabil” este utilizat și la art. 20 alin. (3) lit. b), nefiind supus modificării;

8) La Art. XVIII:

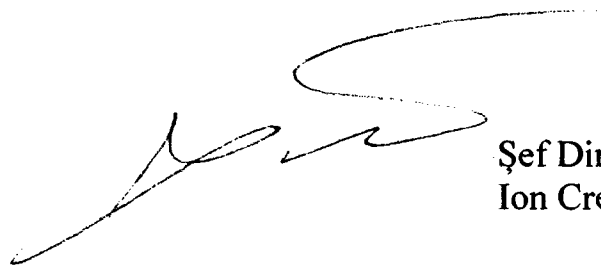
a) alin. (3) și alin. (4), cuvintele „măsura (măsurile) de ocrotire a tutelei” propunem a fi substituite cu cuvintele „măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei”;

b) alin. (4), trimiterea efectuată la alin. (4) este invocată incorect, probabil s-a avut în vedere alin. (3). Totodată, cuvântul „revocate” sugerăm a fi substituit cu cuvântul „ridicate”;

c) alin. (7) și (8), cu referire la invocarea articolelor 48 și 48³², sugerăm ca după art. 48³² de introdus sintagma „din Codul civil al Republicii Moldova”;

d) alin. (9), după cuvântul „autoritățile” urmează a se introduce cuvintele „administrației publice”.

În concluzie, menționăm că proiectul de lege poate fi supus spre examinare în ședință plenară cu luarea în considerare a obiecțiilor prezentului aviz.

Șef Direcție
Ion Creangă

Ex. I. Băieșu
Tel: 2-70